

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ im. JANA ADAMA MAKLAKIEWICZA w MSZCZONOWIE

Mszczonów, wrzesień 2022 r.

Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Mszczonowie budują z uczniami relacje oparte na zaufaniu, sympatii, szacunku i tolerancji. Kształtują jednostki twórcze, kreatywne, zdolne do kierowania własnym rozwojem w szkole i poza nią. Nauczyciele pomagają uczniom lepiej rozumieć otaczający świat, rozwijają umiejętności komunikacyjne, wspierają rozwój indywidualny i społeczny ucznia, wskazują jak i gdzie szukać sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorcami do naśladowania.

I. Wprowadzenie

Treści programu wychowawczo-profilaktycznego wynikają z przepisów Ustawy Prawo Oświatowe oraz z treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej rozporządzeniem MEN z 14 lutego 2017 roku. Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Integruje realizowane dotychczas działania wychowawcze oraz profilaktyczne i opracowany został w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb w zakresie zapobiegania zagrożeniom.

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej w Mszczonowie obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, gdzie wychowanie rozumiane jest jako proces wspomagania ucznia w rozwoju, oparty na indywidualnej osobowej relacji poszanowania godności wszystkich stron (ucznia, wychowawcy, rodzica, nauczyciela), które współdziałają ze sobą, dążąc do osiągnięcia celów wychowania tj. do osiągnięcia pełnej dojrzałości ucznia w czterech podstawowych sferach: fizycznej, rozumianej jako prowadzenie zdrowego stylu życia; psychicznej (emocjonalnej i intelektualnej), która oznacza ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat; społecznej, która oznacza konstruktywne pełnienie ról społecznych oraz duchowej oznaczającej posiadanie systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka. Wychowawca w tym procesie jest odpowiedzialny za tworzenie warunków do rozwoju każdego ucznia, a uczeń odpowiedzialny jest za korzystanie z nich.

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej zawiera działania wspomagające uczniów w radzeniu sobie z trudnościami, które jednocześnie ograniczają i likwidują czynniki ryzyka, mogące zaburzać jego prawidłowy rozwój i zdrowe życie. Chcemy, by nasza szkoła była bezpieczna, by nie dochodziło do zakłócania procesów wychowawczych, które prowadzą do dezorganizacji procesu dojrzewania dzieci i młodzieży oraz zaburzeń w zachowaniu. Chcemy dostarczać wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego stylu życia i występujących zagrożeń, by w konsekwencji nauczyć uczniów odpowiedzialności za własne wybory. Chcemy rozwijać u dzieci więzi z grupą społeczną, aby panowało poczucie przynależności do grupy, kształtować komunikatywność, kreatywność i empatię, umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, uczyć odpowiedzialności, kształtując w środowisku szkolnym normy i reguły sprzyjające zdrowemu życiu, które jednocześnie eliminują możliwość wystąpienia dysfunkcji.

Zaplanowane działania są także zgodne z potrzebami uczniów z Ukrainy i będą sprzyjać budowaniu właściwych relacji rówieśniczych, integracji kulturowej uczniów oraz będą służyć kształtowaniu właściwej postawy szacunku wobec innej narodowości. Na podstawie stałej analizy problemów cudzoziemców, wynikających z różnic w szkolnych systemach edukacyjnych, będzie organizowana pomoc adekwatna do potrzeb.

Program realizowany będzie przez wychowawców klas, nauczycieli przedmiotów, specjalistów szkolnych, pielęgniarkę szkolną oraz pozostałych pracowników szkoły we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Na bazie szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły wychowawcy opracowują plany pracy wychowawczo-profilaktycznej dla klas.

II. Główne cele programu

Nadrzędnym celem programu jest wychowanie rozumiane jako wspieranie ucznia w rozwoju oraz profilaktyka rozumiana jako interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Naszym celem jest kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych, umiejętności intrapsychicznych ucznia, które pozwolą radzić sobie ze sobą i z wyzwaniami świata oraz budowanie jego odporności na potencjalne zagrożenia. Działania określone w niniejszym programie stwarzają spójne środowisko wychowawcze, w którym wartości i normy życia są zrozumiałe dla ucznia, w którym wychowawcy współpracują, wspierając ucznia w integralnym rozwoju i osiąganiu pełni człowieczeństwa. Podstawowym zadaniem realizowanego programu jest poszukiwanie sposobu wspomagania dzieci i młodzieży w poszanowaniu wartości, akceptowaniu, przeżywaniu i urzeczywistnianiu ich.

Obowiązujące akty prawne

- Konstytucja R.P. (Dz.U. z 1997 r., Nr.78. poz. 483 ze zm.)
- Konwencja o prawach dziecka (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.)
- Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz.284 ze zm.)
- Konkordat między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (M.P. z 1998 r. Nr 4, poz.51)
- Ustawa Prawo oświatowe (t.j.Dz.U. z 2021 r., poz. 1082 ze zm.)
- Ustawa o systemie oświaty (t.j. z 2021 r., poz.1915 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j.Dz.U. z 2021 r. , poz. 1762 ze zm.)
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 356 ze zm.)
- Rozporządzenie MEN z dn. 22 lutego 2019 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz.373 ze zm.)
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1309)
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j.Dz. U. z 2020 r. , poz. 1449)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r. Nr 199)

- Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (t.j. Dz.U z 2014 r., poz.395)

Programy narodowe i krajowe:

- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
- Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV
- Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży
- Narodowy Program Zdrowia

III. Przy opracowaniu programu uwzględniono:

- obowiązujące przepisy prawa
- analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły
- diagnozę zapotrzebowania na treści wychowawczo - profilaktyczne – diagnoza zachowań ryzykownych, czynników ryzyka i czynników chroniących w szkole
- ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów (wyniki egzaminów uczniów kończących poprzedni etap edukacyjny, wyniki testów wewnątrzszkolnych, wyniki olimpiad, konkursów i zawodów sportowych, wolontariat, samorządność itp.)
- zasoby szkoły: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych, zasoby materialne (boisko szkolne, pracownie, sala gimnastyczna) zasoby techniczne (wyposażenie pracowni), zasoby organizacyjne (szkolne koło wolontariatu).

IV. Charakterystyka absolwenta

Działania zawarte w programie zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i uzdolnień będzie posiadał uniwersalne cechy warunkujące odpowiednie funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent kończący szkołę:

- dobrze funkcjonuje w swoim środowisku rówieśniczym, w szkole i w domu
- jest pogodny, pozytywnie nastawiony do otoczenia, jednak niebezkrytyczny
- umiejętnie komunikuje się z innymi, dostosowuje się do zachodzących zmian, reguł i zasad, które wyznaczają kierunek jego działania
- umiejętnie szuka sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z poszukiwaniem własnej tożsamości oraz wzorców do naśladowania
- jest twórczy, kreatywny i zdolny sterować swoim kształceniem w szkole i poza nią
- potrafi nawiązać serdeczne kontakty, odnosi się z szacunkiem do innych, jest sympatyczny, tolerancyjny, empatyczny i ciekawy świata

- jest otwarty na inne kultury, posiada umiejętności porozumiewania się w języku obcym
- jest samodzielny, potrafi współdziałać w zespole, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi porządkować i rozwiązywać problemy
- potrafi współdziałać z innymi, jest wrażliwy na los potrzebujących, bierze na siebie odpowiedzialność za własne życie i życie społeczne.

V. Program określa działania w wydzielonych obszarach:

- a) Działaniach wychowawczych – promujących zdrowie oraz wspomagających uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej.
- b) Działaniach edukacyjnych – mających na celu poszerzanie wiedzy z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, prowadzących do radzenia sobie ze stresem, opierania się naciskom otoczenia oraz nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów.
- c) Działaniach informacyjnych – na temat skutków zachowań ryzykownych z uwzględnieniem edukacji prawnej.
- d) Działaniach profilaktycznych wspierających uczniów:
 - w rozwoju i zdrowym stylu życia, podejmując działania ograniczające zachowania ryzykowne
 - którzy ze względu na swoją sytuację materialną, rodzinną i środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych
 - u których rozpoznano wczesne objawy zażywania substancji psychoaktywnych.

VI. Uczestnicy programu

Uczniowie, rodzice, wychowawcy, nauczyciele, szkolni specjaliści

VII. Diagnoza sytuacji wychowawczej

Pod koniec ubiegłego roku szkolnego przeprowadzono diagnozę zapotrzebowania na treści wychowawczo - profilaktyczne – diagnozę zachowań ryzykownych, czynników ryzyka i czynników chroniących w szkole. Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych zdiagnozowano potrzeby i określono obszary pracy wychowawczo - profilaktycznej do realizacji w roku szkolnym 2022/2023. Ponadto do opracowania programu wychowawczo-profilaktycznego posłużyły ewaluacje wcześniejszych programów wychowawczo-profilaktycznych, wyniki nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora, wnioski i analizy prac zespołów wychowawczych oraz analiza innych dokumentów ważnych dla szkoły.

Z ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli wynika, że najczęściej spotykanymi w środowisku szkolnym, ryzykownymi zachowaniami wśród uczniów są:

- nadmierne korzystanie z telefonów komórkowych/smartfonów,
- przemoc słowna (używanie wyzwisk, wulgaryzmów, wysmiewanie się, przezywanie) oraz fizyczna (popychanie, szturchanie, zaczepki),
- niewłaściwe odżywianie się,
- popadanie w nastroje smutku i przygnębienia.

Według nauczycieli tematyka zajęć profilaktycznych realizowanych w szkole, powinna skupiać się głównie na:

- rozwoju kompetencji zadaniowych ucznia (np. motywacja do nauki, obowiązkowość),
- wpajaniu zasad bezpiecznego korzystania z Internetu przez uczniów,
- przeciwdziałaniu agresji werbalnej i fizycznej, przemocy rówieśniczej,
- wspieraniu rozwoju osobistego ucznia (np. samoocena, wartości, wiedza o sobie).

Uczniowie, podobnie jak nauczyciele, wskazują jako zachowania zagrażające i ryzykowne:

- nadmierne korzystanie z telefonów komórkowych/smartfonów,
- zachowania agresywne wobec rówieśników (w tym cyberprzemoc)
- palenie papierosów i sięganie po alkohol.

Istotne jest również, że uczniowie czują się w szkole bezpiecznie, pomagają sobie nawzajem i mogą liczyć na pomoc wychowawcy. Ponadto mają dobre relacje z rodzicami.

Z ankiet przeprowadzonych wśród rodziców wynika, że najważniejszym zadaniem szkoły w zakresie profilaktyki i wychowania jest:

- uczenie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych
- uświadamianie zagrożeń ze strony uzależnień
- kształtowanie dojrzałego i odpowiedzialnego postępowania młodzieży.

Na powodzenie w edukacji i pracy uczniów największy wpływ mają:

- przyjmowanie odpowiedzialności za swoje postępowanie
- umiejętność rozwiązywania problemów
- rozwijanie własnych umiejętności

Dla rodziców najważniejszy w życiu jest szacunek, prawda i rodzina.

Jako najskuteczniejsze formy realizacji działań profilaktyczno-wychowawczych rodzice uważają indywidualne rozmowy z uczniami, warsztaty i projekty edukacyjne.

VIII. Zadania wychowawczo-profilaktyczne

1. Rozwijanie samodzielności i odpowiedzialności za zdrowie psychiczne i fizyczne, w tym propagowanie zdrowego stylu życia i wzmocnienie motywacji do własnego rozwoju

Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian psychicznych i fizycznych w okresie dojrzewania	- Realizacja podstawy programowej WDŻ	- nauczyciel wdż	według ustaleń
2. Rozwijanie właściwej postawy	- Udział uczniów w projektach sportowych	- nauczyciele	- cały rok

<p>wobec zdrowia i życia</p> <p>Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tydzień ekologiczny i promocji zdrowia - Tydzień promocji zdrowia - Promowanie pozalekcyjnych form uprawiania sportu - Działania informacyjne – dostarczanie wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia - Długofalowe wspieranie ucznia w rozwoju i zdrowym stylu życia poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - realizację zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej - prowadzenie pogadarek na godzinach wychowawczych zgodnie z treściami uwzględnionymi w podstawie programowej - Realizacja programów zapobiegających problemowi otyłości wśród dzieci i młodzieży (otyłość, cukrzyca) - Współpraca z instytucjami prowadzącymi profilaktykę w zakresie zdrowego odżywiania - Realizacja programu profilaktyki uzależnień i rozwijanie umiejętności życiowych - Przeciwdziałanie paleniu papierosów (w tym e-papierosów) - Uzależnienie od substancja psychoaktywnych - Godziny wychowawcze, filmy o uzależnieniach - Wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc - Spotkania z pielęgniarką szkolną, pedagogiem, policjantem - Podejmowanie działań ograniczających zachowania konfliktowe, stresowe, wpływ presji grupy - Realizacja zajęć „Wychowanie do życia w rodzinie” - Filmy edukacyjne - Realizacja elementów programów antynikotynowych 	<p>przedmiotów</p> <ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - psycholog, pedagog 	
<p>3.Rozwijanie postaw odpowiedzialności za środowisko naturalne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Projekty i konkursy ekologiczne - Udział w ogólnopolskich akcjach ekologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> -nauczyciele - wolontariat 	
<p>4.Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie, stawiania sobie celów i zadań życiowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia związane z realizacją programu doradztwa zawodowego oraz WSDZ 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog 	<p>cały rok</p>

5.Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości (konstruktywnego obrazu własnej osoby)	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój i kształtowanie własnej osobowości z zaznaczeniem mocnych stron - Zaplanowanie działań mających na celu rozwój swoich mocnych stron charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagog, psycholog - nauczyciele przedmiotów - wychowawcy 	listopad
6.Kształtowanie postawy nastawionej na rozwój i doskonalenie	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia „Czy warto się uczyć?” - Techniki efektywnego uczenia, - Diagnoza stylów uczenia się 	<ul style="list-style-type: none"> - psycholog - wychowawcy klas 	II półrocze
7.Prezentacja dokonań indywidualnych i grupowych uczniów	<ul style="list-style-type: none"> - Uczestniczenie w zajęciach pozalekcyjnych - Projektowanie i wykonanie wystroju sal, korytarzy - Aktywne uczestnictwo w zajęciach lekcyjnych poprzez przygotowanie referatów, projektów, plakatów - Promowanie uczniów zdolnych, motywowanie do udziału w konkursach i olimpiadach szkolnych oraz pozaszkolnych - Ekspresja teatralna, literacka, muzyczna i sportowa uczniów - Prowadzenie kronik klasowych - Realizacja projektów edukacyjnych - Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród uczniów - Lekcje biblioteczne - Prezentowanie i promocja materiałów dotyczących aktywności uczniów w mediach - Systematyczna aktualizacja materiałów na stronie internetowej szkoły - Prowadzenie kroniki szkolnej we współpracy ze stroną internetową szkoły - „Filary naszej szkoły” - upowszechnianie informacji o osiągnięciach wybitnych uczniów - Wzmacnianie pozytywnych wzorców zachowań poprzez wybór i nadawanie tytułu ucznia miesiąca 	<ul style="list-style-type: none"> - opiekunowie kół zainteresowań - nauczyciele przedmiotów - wychowawcy klas - opiekunowie projektów - administrator strony internetowej 	cały rok
7.Przygotowanie uczniów do kreatywnego planowania kariery zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> - Wdrażanie do aktywnego udziału w życiu gospodarczym - Techniki efektywnego uczenia się - Indywidualne poradnictwo zawodowe - Zajęcia metodami aktywizującymi pod kątem 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele przedmiotów - psycholog - pedagog 	cały rok

	planowania dalszej ścieżki kształcenia - Współpraca z lokalnymi firmami i zakładami rzemieślniczymi-wycieczki do firm - Realizacja zadań informacyjno - doradczych	- wychowawcy	według ustaleń
--	---	--------------	----------------

2. Rozwijanie umiejętności współżycia społecznego (kształtowanie postaw społecznych)

Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1. Budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych. Profilaktyka zachowań agresywnych	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia i wyjazdy integracyjne - Wycieczki, dyskoteki - Imprezy szkolne - Piknik rodzinny - Gry terenowe - Tydzień Integracji - Dzień bez agresji i przemocy w szkole - Warsztaty umiejętności psychospołecznych - Warsztaty profilaktyczne - Budowanie akceptowanych społecznie relacji rówieśniczych w oparciu o wartości takie jak prawda, dobro, piękno. - Poznawanie przez uczniów polskich i ukraińskich kultur obydwu krajów, ukazanie różnic i podobieństw łączących Ukraińców i Polaków, wyjaśnianie tradycji, obrzędów, zwyczajów oraz ważnych dla obydwu krajów wydarzeń. 	<ul style="list-style-type: none"> - psycholog, pedagog - wychowawcy klas - samorząd szkolny - nauczyciele przedmiotów 	wrzesień cały rok
2. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności i zaangażowania społecznego	<ul style="list-style-type: none"> - Stałe odwoływanie się do autorytetów moralnych - Praca uczniów w Szkolnym Kole Wolontariatu - Wdrażanie uczniów do pomocy innym - Włączenie uczniów w działanie na rzecz innych - Zajęcia tematyczne poświęcone dyskryminacji - Zbiórki charytatywne - Przeprowadzenie zajęć w formie warsztatów dla uczniów promujących tolerancję, ukazujących problemy osób niepełnosprawnych oraz przedstawiających sposoby pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - opiekun wolontariatu - psycholog, pedagog - wychowawca świetlicy - nauczyciele wspomagający 	cały rok

	<ul style="list-style-type: none"> - Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów - Organizacja Tygodni tematycznych związanych z kształtowaniem wrażliwości na prawdę, dobro i piękno - Prowadzenie zajęć warsztatowych dostosowanych do potrzeb klas - Klasowe dyskusje na temat wzorców osobowości - Odwoływanie się do autorytetów moralnych - Promowanie uczniów zdolnych i aktywnych społecznie - dyplomy, wyróżnienia, tytuły „Uczeń miesiąca” - Angażowanie uczniów w pomoc dzieciom z Ukrainy. (wskazywanie sposobów pomocy oraz propozycje ich realizacji). - Kształtowanie postaw i relacji ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji. 		
3. Poznawanie i integrowanie zespołów klasowych	<ul style="list-style-type: none"> - Gry i zabawy mające na celu poznanie uczniów w klasie i ich integrację - Spotkania integracyjne w klasach lub poza szkołą - Warsztaty integracyjne - Ogniska integracyjne, wycieczki - Działalność radiowęzła szkolnego - Aktywizowanie uczniów do większej pracy i aktywności w kołach zainteresowań - Skuteczne porozumiewania się z uczniami ukraińskimi, włączanie ich w życie szkoły, organizowanie wspólnego spędzania czasu podczas organizowanych przez szkołę imprez i uroczystości. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - pedagog, psycholog - wychowawca świetlicy szkolnej 	cały rok
4. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności uczniów	<ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie norm i zasad życia szkoły: a) wewnątrzszkolny system oceniania b) statut szkoły c) regulamin ocen z zachowania d) regulamin pracy samorządu szkolnego e) znajomość regulaminu BHP pracowni przedmiotowych plan ewakuacji i postępowania w razie pożaru lub innego zagrożenia (kontynuacja corocznych ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - nauczyciele przedmiotów - dyrekcja szkoły - pedagog, psycholog - samorząd uczniowski - uczniowie 	cały rok

	<p>ewakuacyjnych)</p> <p>f) śpiewanie hymnu państwowego podczas uroczystości państwowych</p> <p>h) śpiewanie hymnu szkoły podczas apeli i uroczystości szkolnych</p> <p>i) poczet sztandarowy</p> <p>- Organizacja imprez ogólnoszkolnych:</p> <p>a) pasowanie uczniów klas pierwszych,</p> <p>b) uroczyste pożegnanie klas ósmych</p> <p>c) wybory samorządu szkolnego</p> <p>d) wybory opiekuna samorządu szkolnego</p> <p>- Tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły przez organizowanie imprez</p> <p>- Przeprowadzenie pogadanek i warsztatów na temat poszanowania mienia</p> <p>- Uczynienie uczniów odpowiedzialnymi za szkody (odpowiedzialność materialna)</p> <p>- Egzekwowanie odpowiedzialności dyżurnego klasowego</p> <p>- Udział uczniów w konkursach</p>	- zespół do spraw promocji szkoły	
5. Tworzenie norm klasowych i rozwijanie samorządności w klasach	<p>- Opracowanie kodeksu norm klasowych:</p> <p>a) system kar i nagród</p> <p>b) zasady pracy na lekcjach</p> <p>c) zasady zachowania na przerwach, w świetlicy, podczas apeli i uroczystości szkolnych</p> <p>d) zasady dbania o mienie klasowe i szkolne</p> <p>e) zasady zachowania podczas wycieczek, dyskotek, wyjść i innych imprez klasowych lub szkolnych</p> <p>f) zapoznanie rodziców z wypracowanymi normami na zebraniach</p> <p>- Zorganizowanie imprez klasowych</p> <p>a) dyskoteki</p> <p>b) wycieczki, zielone szkoły</p> <p>c) wyjścia do kina, muzeum, teatru</p> <p>d) urodziny, imieniny</p> <p>- Wybory samorządu klasowego</p>	<p>- wychowawcy</p> <p>- opiekun samorządu uczniowskiego</p> <p>- dyrekcja szkoły</p> <p>- pedagog, psycholog</p> <p>- samorząd klasowy</p> <p>- nauczyciele przedmiotu</p> <p>- rzecznik praw ucznia</p>	<p>wrzesień</p> <p>według kalendarza</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Dbłość o samodzielność wykonywania prac domowych - Dbłość o estetykę sal klasowych - Postępowanie zgodnie z procedurami przy rozwiązywaniu konfliktów szkolnych - Zapoznanie uczniów z zasadami realizacji obowiązku szkolnego - Stała praca nad poprawą frekwencji 		
6. Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja zajęć edukacyjnych – wdż - Spotkania i porady dla rodziców – dyżur psychologa, pedagoga szkolnego, dni otwarte - Wspólne celebrowanie świąt rodzinnych (dzień matki, dzień dziecka, dzień dziadków) 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele przedmiotu - psycholog, pedagog - wychowawcy 	cały rok

3. Kształtowanie poczucia samorządności oraz rozwijanie szacunku dla kultury, dorobku narodowego oraz dziedzictwa cywilizacyjnego Europy

Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1. Poznanie historii, ciekawych ludzi i problemów Mszczonowa – „Małej Ojczyzny”	<ul style="list-style-type: none"> - Nawiązanie kontaktów z ludźmi i organizacjami działającymi w Mszczonowie - Udział w festynach i uroczystościach organizowanych przez środowisko lokalne - Udział uczniów w uroczystościach związanych z rocznicą wybuchu II wojny Światowej – rocznica Bitwy mszczonowskiej - Udział uczniów w zawodach sportowych, konkursach i olimpiadach organizowanych przez gminę - Opieka nad miejscem pamięci narodowej- pomnik upamiętniający ofiary września 39 - Spacer historyczny ulicami miasta - Wycieczki do Izby Pamięci Ziemi Mszczonowskiej oraz Domu Maklakiewiczów 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele przedmiotów - wychowawcy - biblioteka - dyrekcja - samorząd uczniowski 	cały rok wrzesień
2. Poznanie ojczyzestego kraju i jego tradycji	<ul style="list-style-type: none"> - Zebranie informacji, materiałów źródłowych podczas wycieczek szkolnych i zielonych szkół oraz wykonanie zdjęć, albumów, gazetek, prac plastycznych itp. z 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele przedmiotów - wychowawcy 	wg harmonogramu wycieczek

	<p>wyjazdów i zamieszczanie materiałów na stronie internetowej szkoły</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorganizowanie wycieczek do miejsc kultury narodowej - Współpraca z lokalną prasą - Przygotowanie oraz udział uczniów w uroczystościach państwowych i szkolnych - Wycieczki edukacyjne - Spektakle teatralne 		
3. Kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury Europy	<ul style="list-style-type: none"> - Zebranie i prezentacja informacji na temat wybranych państw Europy - Organizowanie wycieczek edukacyjnych - Przeprowadzenie Dnia Języków Obcych - Koło historyczne i konkursy historyczne - Projekty edukacyjne - Realizacja zajęć edukacyjnych - kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania innych kultur i tradycji - Rozwijanie postawy tolerancji wobec różnych religii, kultur, tradycji oraz szacunku wobec osób innej narodowości. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele przedmiotów 	wrzesień
4. Rozwój obyczajowości szkolnej i ukształtowanie właściwych postaw patriotycznych poprzez upamiętnianie ważnych wydarzeń historycznych	<ul style="list-style-type: none"> - Apele i akademie szkolne poświęcone ważnym wydarzeniom według planu pracy szkoły - Upamiętnianie i publikowanie ważnych zdarzeń w kronice szkolnej i na stronie internetowej szkoły - Opieka nad miejscami upamiętniającymi historię w okolicy m.in.: tablica pamiątkowa przy domu rodzinnym J.A. Maklakiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrektor - wychowawcy - nauczyciele przedmiotów - opiekunowie kół 	zgodnie z kalendarzem wydarzeń
5. Nauczenie godnego zachowania podczas obchodów świąt narodowych, środowiskowych, szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie „Planu pracy szkoły” - zaplanowanie imprez klasowych oraz szkolnych - Dbałość o odpowiedni strój oraz zachowanie podczas apeli szkolnych - Opieka nad miejscami pamięci narodowej oraz grobami nauczycieli, opieka nad tablicą pamiątkową patrona szkoły, opieka nad miejscem upamiętniającym ofiary września 1939 	<ul style="list-style-type: none"> - opiekun samorządu uczniowskiego - wychowawcy - nauczyciele przedmiotów - wychowawca świetlicy 	zgodnie z kalendarzem uroczystości szkolnych

	- Kultywowanie tradycji szkolnych - Prowadzenie kroniki szkolnej		
--	---	--	--

4. Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów i ograniczenie zachowań ryzykownych

Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uwzględniającego potrzeby uczniów	<ul style="list-style-type: none"> - Diagnozy i analizy wyników diagnozy zapotrzebowania na treści wychowawczo - profilaktyczne – diagnoza zachowań ryzykownych, czynników ryzyka i czynników chroniących w szkole - Reintegracja zespołów klasowych - Wycieczki integracyjne - Warsztaty integracyjne - Wsparcie uczniów w kryzysie emocjonalnym 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - psycholog, pedagog 	V cały rok
2. WYROBIENIE nawyku świadomego korzystania ze środków masowego przekazu	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia uczące analizowania i korzystania z programów telewizyjnych, radiowych i internetowych - Opracowanie regulaminu bezpiecznego korzystania z mediów - Wykorzystanie źródeł medialnych we własnych opracowaniach tematycznych (programy popularno-naukowe) - Formułowanie własnych opinii na określony temat, wykorzystując przekazy medialne jako źródło wiadomości i własnych sądów - Zasady korzystania z telefonów komórkowych w szkole i nie tylko - Lekcje wychowawcze n/t konsekwencji zdrowotnych spowodowanych niewłaściwym korzystaniem z urządzeń medialnych 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele przedmiotów - wychowawcy - opiekun świetlicy - opiekunowie kół zainteresowań 	cały rok
3. Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych	<ul style="list-style-type: none"> - Elementy programu „Spójrz inaczej” - Spektakle, plakaty, ulotki - Debaty, spoty, kampanie społeczne, happeningi, projekty - Realizacja programów profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - psycholog, pedagog - nauczyciele przedmiotów 	cały rok

4. Propagowanie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa dzieci oraz prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania ze specjalistą do spraw prewencji na temat konsekwencji łamania prawa - Spotkania z policjantem „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczne ferie i wakacje” - Egzamin na kartę rowerową - Udział uczniów w próbnej ewakuacji - Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa u uczniów poprzez informowanie o wsparciu udzielanym Ukrainie oraz bezpiecznym pobycie w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> - specjalista do spraw prewencji - nauczyciele - wychowawcy 	wrzesień
5. Dostarczanie wiedzy na temat szkodliwości środków psychoaktywnych i placówek świadczących pomoc w trudnych sytuacjach	<ul style="list-style-type: none"> - Tablica informacyjna i ulotki dla rodziców „Mity i fakty o dopalaczach” - Tablica informacyjna „Gdzie szukać pomocy”? 	- psycholog, pedagog	listopad
6. Roztropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia na temat Bezpieczeństwo i cyfrowa tożsamość w sieci - Przypominanie zasad bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych - Udział w ogólnopolskiej inicjatywie „Dzień bezpiecznego Internetu” - Konkursy i projekty informatyczne. - Materiały na stronę internetową szkoły - Udział w zajęciach z wykorzystaniem technologii cyfrowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel informatyki - psycholog - pedagog - wychowawcy klas 	wrzesień cyklicznie
7. Wypracowanie wspólnego systemu wartości obowiązującego w szkole i poza nią	<ul style="list-style-type: none"> - Poznanie środowiska uczniów z problemami - Diagnozowanie zjawiska agresji i przemocy oraz monitorowanie sytuacji ofiar i sprawców przemocy - Zapoznanie uczniów z ogólnie przyjętymi normami zachowania, estetycznego wyglądu i zasadami higieny osobistej, sporządzenie listy cech kulturalnego ucznia - Dbłość o wygląd zewnętrzny, estetyczny strój i higienę osobistą - Dbłość o samodzielność wykonywania prac domowych - Włączenie rodziców w tworzenie systemu wartości, organizacja zebrań z rodzicami i prowadzenie ich 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog - psycholog 	cały rok

	metodami warsztatowymi - Udzielanie pomocy rodzinie w wychowaniu - Zapoznanie z regułami zachowania obowiązującymi w miejscach publicznych i umiejętne ich stosowanie		
8. Działania opiekuńczo-wychowawcze świetlicy szkolnej	-Zapewnienie opieki uczniom pozostającym na świetlicy szkolnej - Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów - Organizacja czasu wolnego: gry i zabawy, zajęcia plastyczne, pobyt na boisku szkolnym i placu zabaw - Organizacja konkursów na świetlicy szkolnej - Pomoc uczniom w odrabianiu prac domowych	- wychowawcy świetlicy	cały rok

IX. Ewaluacja programu:

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Ewaluacja programu przeprowadzana będzie po zakończeniu jego realizacji przez zespół wychowawczo – profilaktyczny.

Formy ewaluacji:

- obserwacje zachowań uczniów dokonywane przez wychowawców klas, nauczycieli, psychologa, pedagoga, uczniów, rodziców,
- rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami, pracownikami szkoły,
- sprawozdania wychowawców z realizacji planu wychowawczo- profilaktycznego,
- badania ankietowe.

Załączniki nr 1

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec uczniów zagrożonych uzależnieniem.

Za realizację strategii odpowiedzialni są wszyscy pracownicy szkoły, a koordynatorem działań jest dyrektor szkoły.

1. Systematyczne prowadzenie w środowisku szkoły edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród młodzieży, rodziców i nauczycieli

Systematycznie prowadzona jest edukacja prozdrowotna, promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia. Działania w tym zakresie prowadzone są w ramach realizacji:

- programu wychowawczo - profilaktycznego
- zajęć edukacyjnych – zgodnie z obowiązującą podstawą programową
- konkursów z zakresu edukacji prozdrowotnej

- godzin z wychowawcą
- imprez sportowych i rekreacyjnych
- akcji informacyjnych w ramach realizacji programów profilaktycznych
- zebrań z rodzicami
- spotkań indywidualnych i grupowych z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz pielęgniarką szkolną
- realizowanie programów profilaktycznych i promocji zdrowia,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia (alternatywna pozytywna forma działalności)
- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków psychoaktywnych
- współpracy z pielęgniarką szkolną, Powiatową Stacją Sanitarно-Epidemiologiczną, Komisariatem Policji
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wszystkich pracowników szkoły w zakresie podejmowania interwencji w sytuacjach podejmowania przez uczniów zachowań problemowych.

Metody i formy działalności informacyjnej

Działalność informacyjna obejmuje upowszechnianie wśród uczniów, rodziców i nauczycieli wiedzy na temat:

- szkodliwości środków lub substancji, których używanie łączy się zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień
- dostępnych form pomocy młodzieży zagrożonej uzależnieniem
- możliwości rozwiązywania problemów powodujących powstawanie uzależnień
- skutków prawnych związanych z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

Upowszechnienie tej wiedzy następuje poprzez:

- realizowanie konkursów i akcji profilaktycznych na terenie szkoły
- motywowanie uczniów do udziału w pozaszkolnych imprezach, akcjach i konkursach o tematyce profilaktycznej
- opracowywanie gazetek o tematyce profilaktycznej
- wykorzystanie filmów o tematyce profilaktycznej
- rozmowy indywidualne i grupowe z uczniami mające na celu przekazywanie informacji na temat zagrożeń związanych ze środkami psychoaktywnymi
- przeprowadzanie zajęć o tematyce profilaktycznej przez przedstawicieli Policji
- edukację rodziców – dostarczenie wiedzy na temat prawidłowości rozwojowych i kompetencji wychowawczych
- opracowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych dotyczących zagadnień profilaktycznych dla uczniów, rodziców i nauczycieli
- edukację nauczycieli – przekazywanie informacji na temat szkoleń i warsztatów oraz zapraszanie specjalistów na szkolenia rady pedagogicznej.

Zadania pracowników szkoły w zakresie pomocy młodzieży zagrożonej uzależnieniem

- **Dyrektor szkoły:**

- a) realizuje zadania wynikające ze Statutu Szkoły
- b) monitoruje i odpowiada za realizację strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych
- c) na bieżąco informowany jest przez wychowawców, nauczycieli i innych pracowników szkoły o podejmowanych przez nich działaniach wynikających z realizacji strategii
- d) podejmuje stosowne decyzje tak, aby każda interwencja była przeprowadzona z zachowaniem praw uczniów, jak i ich rodziców.

- **Nauczyciele i wychowawcy klas:**

- a) realizują działania profilaktyczne i interwencyjne określone w programie wychowawczo – profilaktycznym szkoły oraz w planach pracy wychowawcy klasy
- b) systematycznie prowadzą edukację prozdrowotną, promocję zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród uczniów na godzinach do dyspozycji wychowawcy, na zajęciach pozalekcyjnych, kołach zainteresowań
- c) realizują zagadnienia dotyczące zapobiegania narkomanii w ramach przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają te zagadnienia
- d) uczestniczą w kursach, szkoleniach i konferencjach z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży oraz sposobów podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia uzależnieniem
- e) wykorzystują zdobytą wiedzę w pracy z młodzieżą i ich rodzicami informując o szkodliwości środków i substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa oraz może doprowadzić do uzależnienia
- f) wychowawcy klas organizują szkolenia (w miarę możliwości) z rodzicami uczniów o charakterze profilaktycznym, zapraszają specjalistów z zakresu tej tematyki
- g) wychowawcy klas dokonują diagnozy sytuacji wychowawczej, przejawów zachowań ryzykownych uczniów swojej klasy oraz sytuacji życiowej rodzin dysfunkcyjnych
- h) wychowawcy klas i nauczyciele współpracują z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, a także pielęgniarką szkolną w zakresie realizowania zagadnień profilaktycznych, wychowawczych i edukacji prozdrowotnej.

- **Pedagog i psycholog szkolny:**

- a) Zapewnia pomoc pedagogiczną młodzieży zagrożonej uzależnieniem na terenie szkoły, prowadzi indywidualne konsultacje i poradnictwo pedagogiczne uczniom podejmującym zachowania ryzykowne.
- b) Rozpoznaje i diagnozuje zagrożenia związane z uzależnieniem (ankiety skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli, obserwacje diagnozujące, rozmowy kierowane, indywidualne rozmowy z uczniami, konsultacje z wychowawcami, nauczycielami i pozostałymi pracownikami szkoły).
- c) Prowadzi działalność informacyjną, która obejmuje upowszechnianie wśród młodzieży, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły informacji na temat szkodliwości środków lub substancji, których używanie jest zagrożeniem dla zdrowia i życia uczniów.
- d) Udostępnia młodzieży, rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły materiały edukacyjne dotyczące problematyki zapobiegania narkomanii.
- e) Dostarcza osobom zainteresowanym informacji na temat dostępnych form pomocy (placówki i organizacje wspierające dziecko i rodzinę, placówki świadczące pomoc społeczną rodzinie, punkty konsultacyjne dla osób z problemem uzależnienia, placówki leczenia uzależnień i współuzależnienia, organizacje pozarządowe służące pomocą rodzinie, inne) młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, osobom współuzależnionym.
- f) Organizuje, prowadzi zajęcia profilaktyczne, integracyjne we współpracy z wychowawcami klas, współorganizuje profilaktyczne imprezy ogólnoszkolne w celu zaspokajania potrzeb psychicznych i społecznych uczniów, rozwijania poczucia własnej wartości, motywowania do podejmowania właściwych decyzji, różnych form aktywności, rozwijania zainteresowań i umiejętności psychospołecznych.
- g) Współpracuje z instytucjami i organizacjami wspierającymi dziecko, rodzinę i szkołę w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży.
- h) Organizuje i uczestniczy w WDN oraz w warsztatach, szkoleniach, kursach organizowanych przez placówki zajmujące się tą działalnością.

- i) Współpracuje z dyrekcją szkoły, wychowawcami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły we wszystkich działaniach mających na celu redukcję zachowań ryzykownych młodzieży, w sytuacjach wymagających interwencji lub w sytuacjach wymagających udzielenia pomocy uczniowi, który znalazł się w sytuacji kryzysowej.
- j) Zapewnia pomoc psychologiczną młodzieży przejawiającej zachowania ryzykowne na terenie szkoły, prowadzi indywidualne konsultacje i porady psychologiczne dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem.
- k) Dokonuje diagnozy psychologicznej uczniów po stwierdzeniu zasadności badań.
- l) Organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
- **Pielęgniarka szkolna podczas pobytu na terenie szkoły:**
 - a) udziela pierwszej pomocy przedmedycznej na terenie szkoły uczniowi, który wymaga takiej interwencji
 - b) wzywa pogotowie ratunkowe, jeśli wymaga tego stan zdrowia ucznia
 - c) powiadamia dyrektora szkoły o każdej interwencji w sytuacji, gdy stwierdzi, że uczeń jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających
 - d) współpracuje z pedagogiem i psychologiem w sytuacjach kryzysowych, wymagających udzielenia uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub podejrzewa, że uczeń ma problemy zdrowotne spowodowane zaniedbywaniem stanu zdrowia lub złym odżywianiem.
 - **Pracownicy administracji i obsługi szkoły:**
 - a) uczestniczą w organizowanych w szkole szkoleniach z funkcjonariuszami policji na temat reagowania w sytuacjach kryzysowych mających miejsce na terenie szkoły (podejrzanie, że uczeń znajduje się pod wpływem narkotyków, alkoholu, posiada substancję przypominającą narkotyk, dokonał czynu karalnego, stał się ofiarą przemocy).
 - b) informują dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego czy psychologa szkolnego, wychowawcę lub nauczyciela o każdej zaobserwowanej sytuacji kryzysowej, wymagającej interwencji pracownika szkoły.

2. Procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencje

L.p.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
1.	Nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, - odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względu na jego bezpieczeństwo nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego zdrowie i życie - nauczyciel wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pierwszej pomocy medycznej -wychowawca zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły - jeżeli rodzice (prawni opiekunowie) odmówią odebrania dziecka ze szkoły, o pozostaniu ucznia w szkole lub przewiezieniu go do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszowi Policji – decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły

		<ul style="list-style-type: none"> - dyrektor szkoły powiadamia najbliższą jednostkę Policji, gdy rodzice (prawni opiekunowie) ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub środków odurzających odmawiają przyjęcia do szkoły, a on jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób - w przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości Policja ma prawo przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień lub do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin), o fakcie umieszczenia ucznia zawiadamia się rodziców (prawnych opiekunów) oraz Sąd Rodzinny i Nieletnich - jeżeli powtarzają się przypadki, że uczeń pod wpływem alkoholu lub środków odurzających znajduje się na terenie szkoły, dyrektor ma obowiązek powiadomienia o tym fakcie Policji (specjalisty ds. nieletnich)
2.	Nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancje psychoaktywne	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, psycholog, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją - nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani torby ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji - nauczyciel o swoich spostrzeżeniach powiadamia niezwłocznie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia - w przypadku, gdy uczeń – pomimo wezwania – odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczek, dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezione substancje i zabiera ją do ekspertyzy - jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel lub dyrektor po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją dyrektorowi a dyrektor do jednostki Policji - wcześniej próbuje sam ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył tę substancję - nauczyciel dokumentuje całe zdarzenie, sporządzając dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami
3.	Nauczyciel uzyskał informację, iż uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia lub przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy - wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły - wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów), przeprowadza rozmowę z nimi oraz z uczniem; w przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem - w toku interwencji profilaktycznej wychowawca może zaproponować rodzicom skierowanie

		<p>dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję (specjalistę ds. nieletnich) - podobnie, w sytuacji gdy szkoła wykorzystwała dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję; dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji
4.	Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancje psychoaktywne	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy - nauczyciel powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły - dyrektor szkoły wzywa Policję - po przyjeździe Policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące zdarzenia
5.	Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję lub przedmioty, które ocenia jako niebezpieczne (np. broń, materiały wybuchowe, nieznanne substancje)	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie szkoły - nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma taki obowiązek, w przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego; w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia następuje natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły, która zawiadamia policję) - nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły - nauczyciel uniemożliwia dostęp osobom postronnym do tych rzeczy - dyrektor szkoły natychmiast wzywa Policję
6.	Nauczyciel stwierdził, że uczeń popełnił czyn karalny lub przestępstwo (w tym cyberprzemoc)	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły - ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia - przekazuje sprawcę dyrektorowi szkoły (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia-sprawcy - niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana - zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i

		<p>przekazuje je policji (w przypadku cyberprzemocy w procedurze interwencyjnej bierze udział nauczyciel informatyki)</p> <p>- dyrektor informuje sąd rodzinny o sprawie w przypadku, gdy rodzice sprawcy odmawiają współpracy oraz szkoła wykorzystała dostępne środki wychowawcze, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania</p>
7.	Nauczyciel stwierdził, że uczeń stał się ofiarą czynu karalnego lub przestępstwa (w tym cyberprzemocy)	<p>- nauczyciel udziela pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnia jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, w przypadku, gdy ofiara doznała obrażeń (w przypadku cyberprzemocy pomoc psychologiczno-pedagogiczna oraz udzielenie wsparcia)</p> <p>- niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły</p> <p>- powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia</p> <p>- dyrektor wzywa policję, w przypadku kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa (w przypadku cyberprzemocy bierze udział nauczyciel informatyki)</p> <p>- nauczyciel ustala okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia</p> <p>- po zakończeniu interwencji monitorowanie sytuacji czy nie są podejmowane kolejne działania przemocowe lub odwet ze strony sprawcy</p>

3. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych

W trosce o prawidłowy rozwój młodzieży na terenie szkoły podejmowanych jest szereg różnorodnych działań wychowawczych, zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych w związku z uzależnieniami oraz innymi sytuacjami zagrożenia. Prowadzone działania dotyczą przede wszystkim profilaktyki pierwszorzędowej oraz elementów profilaktyki drugorzędowej. Składają się na nie działania a:

a) w ramach współpracy z rodzicami w szkole organizowane są:

- klasowe zebrania (tzw. wywiadówki, dni otwarte szkoły)
- konsultacje indywidualne z nauczycielem, wychowawcą
- edukacja rodziców
- spotkania indywidualne prowadzone przez pedagoga i psychologa
- bieżąca współpraca – kontakt telefoniczny, korespondencja
- wspieranie rodziców w sytuacjach trudnych wychowawczo, pomoc w podejmowaniu działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom
- wykorzystywanie dziennika elektronicznego Vulcan

b) współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi wychowanków przyjmuje następujące formy

- wymiany informacji dotyczących postaw wychowanków w odniesieniu do uzależnień
- wspólne rozwiązywanie indywidualnych problemów, proponowanie rozwiązań, poradnictwo
- przekazywanie informacji dotyczących skutków prawnych związanych z naruszeniem prawa przez nieletnich i pełnoletnich wychowanków szkoły
- praca pedagogizacyjna z rodzicami dotycząca potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, zagrożeń związanych z uzależnieniami, przebiegu rozwoju społecznego, dostępnych form pomocy specjalistycznej (w ramach spotkań z wychowawcami oraz ogólnych zebrań wszystkich rodziców)

- udostępnianie rodzicom informatorów, poradników i materiałów edukacyjnych
- zachęcanie rodziców do utrzymywania stałego kontaktu ze szkołą (wychowawcą, pedagogiem i psychologiem)
- angażowanie rodziców do współpracy z nauczycielami w zakresie organizowania imprez szkolnych, wycieczek, dyskotek, itp.

4. Aktywny udział dzieci i młodzieży w zajęciach profilaktycznych i w zajęciach umożliwiających, alternatywne wobec zachowań ryzykownych, zaspokajanie potrzeb psychicznych i społecznych

Zajęcia profilaktyczne prowadzą:

- wychowawcy klas, w oparciu o plany wychowawcy klasy, w ramach godzin wychowawczych
- nauczyciele przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają zagadnienia dotyczące zapobiegania uzależnieniom, w ramach zajęć edukacyjnych
- nauczyciele realizujący wychowanie do życia w rodzinie, nauczyciele religii i wiedzy o społeczeństwie
- nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne, w tym zajęcia sportowe
- pedagog, psycholog realizując programy lub elementy programów profilaktycznych.

5. Dostosowanie treści i form zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży oraz stopnia zagrożenia

Wybór przekazywanych wychowankom treści oraz stosowanych form pracy odbywa się zgodnie z ich wiekiem, możliwościami intelektualnymi oraz percepcyjnymi. Podejmowane działania uwzględniają potrzeby danej grupy związane ze stopniem zagrożenia uzależnieniem oraz występującymi aktualnie zachowaniami ryzykownymi. Pod uwagę są brane między innymi następujące zagrożenia:

- zagrożenia wynikające z wagarowania
- zagrożenia związane z uzależnieniami
- zagrożenia wynikające z uczestnictwa w ruchu drogowym (w drodze do i ze szkoły)
- zagrożenia związane ze zjawiskiem przemocy i agresji (w szkole i poza nią)
- zagrożenia związane z niehigienicznym stylem życia (siedzenie przed komputerem)
- zagrożenia związane z niebezpieczeństwami występujące w internecie.

Oceny sytuacji w tym zakresie dokonuje wychowawca klasy planując pracę wychowawczą i zapobiegawczą w danym roku szkolnym, uwzględniając informacje uzyskane od innych nauczycieli, wychowawców oraz pedagoga i psychologa, dokonując okresowej oceny sytuacji wychowawczej w klasie i szkole. Ponadto szkoła podejmuje działania zapobiegawcze poprzez różnorodność form i treści profilaktycznych, organizowanie akcji i imprez o charakterze profilaktycznym oraz zajęć z:

- wychowawcą
- pracownikami komisariatu policji (odpowiedzialność nieletnich za czyny karalne, bezpieczeństwo w ruchu drogowym)
- pedagogiem i psychologiem szkolnym
- warsztaty prowadzone przez trenerów zewnętrznych

a. Edukacja rówieśnicza

W Szkole Podstawowej w Mszczonowie edukacja rówieśnicza realizowana jest przez nauczycieli współdziałających z samorządem uczniowskim i grupami inicjatywnymi uczniów.

Formami działania w tym zakresie są między innymi:

- a) organizacja akcji charytatywnych
- b) propagowanie wolontariatu
- c) organizowanie akcji dotyczących przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz agresji
- d) przygotowywanie gazetek ściennych dotyczących problemów nurtujących młodzież
- e) pomoc koleżeńska
- f) propagowanie zdrowego stylu życia poprzez udział w konkursach prozdrowotnych , oraz udział zajęciach i zawodach sportowych
- g) warsztaty lekcyjne o formie dramy (lub innych interakcyjnych metod) poświęcone problematyce otwartości i tolerancji, praw człowieka, oraz mlistnienia jednostki w społeczeństwie demokratycznym z zachowaniem norm prawnych i społecznych
- h) propagowanie idei edukacji rówieśniczej jako skutecznej drogi rozwiązywania konfliktów i problemów życiowych.

b. Sposoby współdziałania pracowników szkoły ze Służbą Zdrowia i Policją w sytuacjach wymagających interwencji

Współpraca z Policją:

- spotkania pedagogów, dyrektora z policjantami z sekcji do spraw nieletnich,
- informowanie policji o zdarzeniach występujących na terenie szkoły, mających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia uczniów oraz przejawach demoralizacji,
- współpraca w rozwiązywaniu trudnych sytuacji mających miejsce w szkole i poza nią
- organizowanie spotkań z zakresu profilaktyki dla uczniów i rodziców z udziałem funkcjonariuszy policji,
- zgodnie z procedurami i metodami postępowania współpraca szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją a w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką.

Współpraca ze Służbą Zdrowia:

- zatrudniona w szkole pielęgniarka szkolna udziela pomocy w przypadkach nagłych zachorowań, zatruc, złego samopoczucia, urazów,
- podejmuje działania o charakterze profilaktycznym i informacyjnym dotyczące zagrożeń uzależnieniami,
- informuje o zachowaniach ryzykownych i zachowaniach bezpiecznych,
- rozwiązuje problemy szkolne, społeczne i zdrowotne z pedagogiem i psychologiem szkolnym,
- w przypadku nieobecności na terenie szkoły pielęgniarki, w razie konieczności dyrektor lub nauczyciel wzywa Pogotowie Ratunkowe.

c. Współpraca z różnymi instytucjami, w szczególności organizacjami pozarządowymi, wspierającymi działalność szkół i placówek w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży

Poza współpracą z Komisariatem Policji w Mszczonowie (dzielnicy i policjanci z Sekcji do Spraw Nieletnich) szkoła korzysta w realizacji swych statutowych funkcji ze wsparcia m.in.:

- Sądu Rodzinnego i Nieletnich w Żyrardowie (kuratorzy zawodowi i kuratorzy społeczni)
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Żyrardowie
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
- Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Żyrardowie
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żyrardowie

- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie

d. Wspieranie uczniów zagrożonych uzależnieniem i demoralizacją, rozwijanie ich poczucia własnej wartości oraz motywowanie do podejmowania różnych form aktywności, w tym aktywności pozaszkolnej, zaspokajających ich potrzeby psychiczne i społeczne, rozwijających zainteresowania i umiejętności psychospołeczne

W ramach opieki psychologiczno – pedagogicznej uczniowie mają możliwość korzystania z pomocy nauczycieli, wychowawcy, pedagoga i psychologa szkolnego w celu rozwiązywania osobistych i rodzinnych problemów. Organizacja pracy szkoły zapewnia uczniom możliwość zaspokajania potrzeb psychicznych, społecznych, a także rozwój umiejętności i zainteresowań. Wobec tych osób, u których zespół zjawisk psychicznych i oddziaływań środowiskowych stwarza wysokie prawdopodobieństwo powstania zależności od środków uzależniających oraz wobec uczniów, o których wiemy, że sporadycznie używają środków uzależniających, zagrożonych niedostosowaniem społecznym realizowane są następujące zadania z zakresu profilaktyki:

- diagnoza psychologiczna i pedagogiczna problemu, w tym diagnoza sytuacji rodzinnej i szkolnej ucznia oraz jej monitorowanie
- indywidualne rozmowy z uczniami, opieka specjalistów szkolnych, organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej
- umożliwienie uczniom wszechstronnego rozwoju podczas zajęć lekcyjnych oraz godziny z wychowawcą, których tematyka dostosowana jest do potrzeb uczniów
- spotkania i zajęcia o charakterze profilaktycznym i opiekuńczo - wychowawczym, budowanie poczucia własnej wartości poprzez wsparcie indywidualne uczniów i rozwijanie umiejętności psychospołecznych poprzez udział w organizowanych zajęciach socjoterapeutycznych
- organizowanie zajęć pozalekcyjnych zapewniających uczniom możliwość rozwoju zainteresowań i aktywnego spędzania wolnego czasu, w tym związanych z realizacją pomocy psychologiczno – pedagogicznej, również akcje profilaktyczne, konkursy, koła zainteresowań czy zajęcia sportowe
- organizacja zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów szkolnych oraz specjalistów z poradni psychologiczno – pedagogicznej, trenerów zewnętrznych
- osobiste wsparcie, w tym motywowanie do podejmowania form aktywności alternatywnych do wszelkiego rodzaju zachowań, mających związek z uzależnieniami lub demoralizacją
- współpraca z rodzicami (opiekunami) w zakresie wymiany informacji, poradnictwo i konsultacje, podejmowanie działań wychowawczych oraz udzielania wsparcia rodzicom
- przekazywanie informacji dotyczących dostępnych form pomocy specjalistycznej
- nawiązywanie współpracy z instytucjami i organizacjami wspierającymi szkołę i rodzinę
- udzielanie uczniom wsparcia materialnego
- pomoc w rozwiązywaniu konfliktów z rówieśnikami (prowadzenie mediacji szkolnych i działań interwencyjnych wobec uczniów – współpraca nauczycieli, dyrekcji i specjalistów szkolnych)
- organizowanie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.

e. Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia uzależnieniami

Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli (WDN) w Szkole Podstawowej w Mszczonowie uwzględnia tematykę profilaktyki uzależnień i odbywa się zgodnie z potrzebami szkoły oraz wewnątrzszkolnym systemem doskonalenia zawodowego. Zasadniczym celem podejmowanych w tym zakresie działań jest przygotowanie nauczycieli do realizacji zadań wynikających ze szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego. Służą temu również spotkania szkoleniowe w ramach realizowanych we współpracy z instytucjami z otoczenia szkoły m.in. nasze uczestnictwo w:

- w pracach zespołu interdyscyplinarnego
- spotkania w ramach Komisji Oświaty i Spraw Społecznych

f. Dokonywanie systematycznej oceny efektów podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych

Członkowie Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej w Mszczonowie systematycznie dokonują oceny efektów podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych poprzez:

- modyfikację programu wychowawczo - profilaktycznego
- ewaluację skuteczności realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego
- analizę sytuacji wychowawczej oraz występujących problemów i zagrożeń zawartą w sprawozdaniach sporządzonych przez pedagoga i psychologa szkolnego
- pracę w zespołach do spraw udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- wyznaczanie kierunków dalszej pracy profilaktycznej oraz określanie zagadnień i zjawisk wymagających szczególnej uwagi
- współpracę nauczycieli i wychowawców mającą na celu planowanie kroków zaradczych oraz rozwiązywanie bieżących problemów związanych z nieprawidłowym zachowaniem uczniów
- analizę postaw poszczególnych uczniów przy wystawianiu ocen zachowania
- modyfikację statutu szkoły.

Program został zatwierdzony w porozumieniu z Radą Rodziców 15 września 2022 r. – uchwałą Rady Rodziców Nr 1/2022/2023

W imieniu Rady Pedagogicznej – Anna Rusinowska, dyrektor szkoły

W imieniu Rady Rodziców – Dominika Jankowska, przewodnicząca RR